

II / TISK Z HLOUBKY

Metoda tisku z hloubky, jejíž mechanické postupy jsou jen o málo mladší nežli tisk z výšky, byla dlouhou dobu nejdokonalejším způsobem tisku a z hlediska uměleckého jí patrně bylo dosaženo nejlepších výsledků. Rovněž ve své dnešní průmyslové podobě je zárukou vysoké úrovně tiskových výrobků.

Podstata tisku z hloubky spočívá v tom, že linie či body kresby jsou mechanickým nebo chemickým způsobem vyhloubeny pod úroveň povrchu hladké kovové desky. Do takto vzniklých prohloubenin se vtírá hlubotisková barva, jež se naopak z ostatního povrchu desky stírá. Velkým tlakem tiskového stroje je papír při tisku vmáčknut do rýh v desce, odkud přejímá barvu.

Hlubotisková forma bývá nejčastěji provedena z měděné nebo zinkové desky, v některých případech lze užít i jiných kovů, jako je ocel, železo, mosaz či hliník.

Techniky zpracování hlubotiskových forem

rozdělujeme na mechanické, tj. různé druhy *rytin*:

- mědiryt
- oceloryt
- tečkovaná rytina
- puncovaná rytina
- rytina s krejónovou manýrou
- suchá jehla
- škrabaná rytina (mezzotinta)

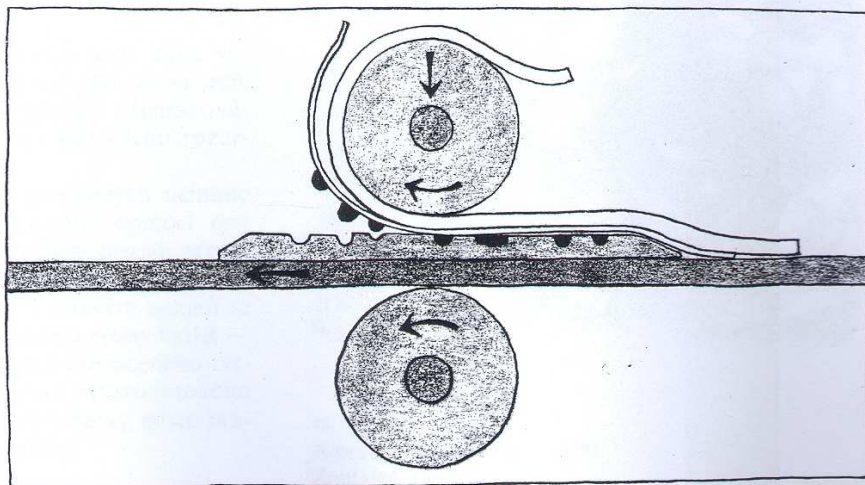
a chemické, tj. různé druhy *leptů*:

- lept čárový (do pevného krytu)
- lept s tečkovací manýrou
- lept s tužkovou manýrou
- lept čárový se zrnem
- lept do měkkého krytu (vernís mou); zieglero-grafie
- lept do křehkého krytu
- lept zrnkový (akvatinta)
- lept křídový (na světlocitlivém asfaltu)
- lept vykrývaný (rezerváž)
- lept lavírovaný
- heliogravura

Tisk volných grafických listů se provádí na ručním měditiskovém lisu. Polygrafický průmysl používá horizontálních hlubotiskových rychlolistů, hlubotiskových rotaček a speciálních strojů pro tisk známek a cenin.

Pro tisk z hloubky je charakteristické, že po sejmutí papíru ulpívá barva na jeho povrchu v mírném reliéfu, což vytváří jeden z hlavních půvabů této grafické techniky. Faseta, tj. opracované okraje tiskové formy jsou přitom vtačeny do povrchu papíru, takže kolem obrazu vzniká patrný reliéfní rámeček.

Schéma tisku z hloubky

38

Jacques Bellange
(činný mezi 1600–1617)
Tři Marie, 1620
čárový lept, 435 x 288

